No. 181. 1835.

BREDASCHE COURANT,

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturdag 1 Augustus.

DE GEDEPUTEERDE STATEN dar PROVINCIE *NOORD-BRABAND*, ontvangen hebbende eene missive van Zijne Excellentie den Heere Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 14den dezer maand, No. 99 9de afdeeling,

Brengen, dien ten gevolge, tot kennisse van de Stedelijke en Plaatselijke Besturen in deze Provincie, dat het Zijner Majesteits verlangen is, dat de zetting op het Boekweitemeel, indien dezelve nog in eenige Stad of Gemeente mogt plaats hebben, heene op te houden, als zijnde dezelve niet overeenkomstig met de in het algemeen aangenomen beginselen, omtrent de vrijheid van handel en nijverheid, en kunnende het Boekweitemeel niet als een voorwerp van eerste noodzakelijkheid voor het levensonderhoud beschouwd worden.

Ten einde de Besturen der Steden en Gemeenten in deze Provincie, die zulks zouden mogen aangaan, aangeschreven, om de bedoelde zetting te doen ophouden; zullende deze, te dien einde, in het *Provinciaal Blad* worden geinsereerd.

's HERTOGENBOSCH, den 17den Julij 1835.

De Gedeputeerde Staten voornoemd;
Bon. VAN DEN HOGAARDE.
Ter ordonnantie van dezelven
F. X. VERHEYEN.

LATERE BERIGTEN DAN VORIGE COURANT.

Breda. — Uit Minnesheim schrijft men van den 29sten dezer:

„Het strekt ons tot genoegen te kunnen melden, dat de hoop die er bestond, dat Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken baron *van Doorn*, welds weder zijne zoo gewigtige ambtsbetrekkingen in persoon mogt kunnen aanvaarden, waarvan hij sedert eenigen tijd door ongesteldheid, bij dezelfs verblijf alhier, is verstoken geweest, eerstdaags staat verwezenlijkt te worden, als zijnde Z. H. Ed. Gestr. heden morgen, met het koninklijk stoomjacht *de Leeuw*, van hier naar Holland vertrokken."

De belgische bladen brengen hun door een bedenkelijk middel gegeven berigt; zij vermelden dat het gouvernement in den vijgenacht de volgende telegrafische depeche heeft ontvangen:

„Paris 28 Julij, 2 uren des namiddags.

Men heeft dezen morgen, gedurende de wapenschouwing getracht eene afschuwelijke misdaad te plegen. De koning is niet getroffen, hoewel zijn paard werd gekwetst.

Een der prinsen heeft eenig letsel bekomen.

De maarschalk, hertog van *Treviso* (*Mortier*) is gedood. De onderscheidene generaals, adjudanten en leden der nationale garde zijn gesneuveld of gekwetst.

De misdaad is gepleegd door middel van een zoogenaamde helsch werktuig, dat achter een venster was verborgen.

De geheele bevolking is den koning ongeijld en heeft Z. M. tot aan de kanselarij vergezeld.

Parijs is rustig en verontwaardigd."

In de Parijsche berigten, die mede van den 28sten zijn gedagteekend, wordt, zoodanig genoeg, van dezen aanslag geene melding gemaakt. Wellicht is dit alzoo ingen daaraan toe te schrijven, dat die drievoudig, wanneer het een openbare feestdag is, vroeger of later vertrekt.

— Te Antwerpen waren heden (30 *Julij*) genoteerd: Belg. 100⅞; O. Metal. 102⅝; Sp. *Guebhard* 40; Pass. 39¼; Cortes 35⅝; Id. Coupons 22¾; Uitgest. 16⅝; Nap. R. 92¼; Sicile 83; Rom. L. 100; Id. te Antw. 97¼; Braz. 85¾.

De Londensche dagbladen reiken hun 28sten dezer weinig belangrijks. De verwarring voor de Spaansche fondsen wordt steeds met dezelfden ijver voortgezet, en dagelijks verrijken er de cijfermenten. De prijs der fondsen was nog gedrukt door de onzekerheid, waarin men ten aanzien der voorwaarden van de nieuwe leening voor de schadevergoeding aan de Amerikaansche planters verkeerde. De 5 Cts. gecons. waren genoteerd 90⅝; Spanje 49½; Portugal 90¼; Holl. W. S. 2½ pCts. 54⅝; 5 pCts. 101½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten Julij.

De vijering der revolutiedagen heeft zich gisteren bepaald tot de algemeene kerkdienst in de kerken der hoofdstad, en de plegtige ondertekening der huwelijks-kontrakten van zestien paren, aan wier hoofd het gouvernement, of door de stedelijke regering een bruidschat is gesteld. Men zegt dat de nationale garde dezen morgen eene algemeene wapenschouwing niet zeer talrijk is opgekomen.

— Het *Journal des Pyrénées* bevat berigten van de Spaansche grenzen:

Cordova heeft bij zijnen aftogt Cubillana zijn leger in twee korpsen verdeeld, die den 22sten Tafalla en Puente de la Reyna bezetteden.

„Het karlistisch leger bevond zich denzelfden dag in de omstreken van Estella, zich naar de rivier de Arva uitbreidende. *Merino*, *Quegillas* en *Villapos* hebben zich met hunne benden uit Kastilien bij hetzelve gevoegd."

— De gewone berigten uit Bayonne leveren nog dagelijks eenige nieuwe bijzonderheden omtrent het beleg van Pouins en Reyna, en het gevecht dat daarop den 16den is gevolgd. Men verneemt zij heden, dat de heerschhebber der karlistische guillerie, de kolonel *la Reyna*, niet in den strijd is gesneuveld, maar door de bezetting der Belegerde plaats werd gevangen gemaakt en gefusilleerd; in weerwil dat don *Carlos* hem tegen een gevaar had gewaarschuwd, dat den vorigen dag in eene hinderlaag was gevallen, welke uitmaakte. Het blijkt overigens, dat wanneer ook de overwinning aan den generaal *Cordova* is gebleven, de karlisten echter eenen veiligen aftogt hebben gemaakt, daar zij reeds den 17den te Salinas en omliggende dorpen, met zes-en twintig bataillons gereed waren den strijd te hervatten, waartoe echter geene gelegenheid is geweest, daar het leger der Koningin genoegzaam tot onder de muren van Pampeluna was voortgedrongen.

— Van Nadere berigten uit Madrid van den 22sten hebben wij aldaar onder de bevolking eene groote gisting beerschende, die vrij algemeen aan het onverwacht besluit, door de koningin-regentes tot beteugeling van oproerige bewegingen uitgevaardigd, werd toegeschreven. Men wil dat de menigte bij wijze van genoegdoening eischte, dat dit besluit zou worden ingetrokken, het ministerie afgedankt, de cortes bijeengeroepen, en dat de koningin-regentes in de hoofdstad mogt terugkeeren.

— Bijzonder brieven van Algiers van den 19den vermelden, dat men daar de komst van den maarschalk *Clausel*, op wien de bevolking haar vertrouwen schijnt te vestigen, met verlangen te gemoet ziet. De beide commissarissen, die met de taak voor de overbrenging van het vreemde regiment belast zijn, bevinden zich nog aan dezelfde zijde van het vasteland. Men verwachtte echter dat een groot gedeelte van het vreemd legioen zoude weigeren in Spaansche dienst te treden.

— Ter zake van de vijering der Julij-dagen is er heden geen beurs gehouden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 31sten Julij.

Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken is gisteren in 's Gravenhage teruggekomen.

HH. HH. de Prinsen *van Solms* en *van Limburg-Stirum* en *Ribbentrop*, die eenige weken te 's Hage tot het gebruiken der baden hebben doorgebragt, zijn naar Duitschland teruggekeerd. Daarentegen zijn te 's Hage aangekomen en in het hotel *Bellevue* afgestapt de graaf *Athlone* met zijne gemalin, geboorne *Wilde*, kamerheer van Z. M. de koning en Gouverneur der graafschap *Limburg*.

— Bij aanschrijving van Hoogedelachte zijn dezer dagen de gecommitteerden opgeroepen tot eene vergadering aanstaande heden, welke gezegd wordt te geschieden ten behoeve van het dienstdoen op den 1sten Herfstmaand in Zwitserland, welke wel zoude kunnen bestaan uit eene Bloedbruiloft, als aanleiding tot de Zwitsersche overrompeling door bedriegerij worden genoemd.

— Bij eene missive van den Minister voor de nationale schuld, van 20 Julij jl., is aan de gewestelijke besturen toegezonden het plaatselijk bestier betreffende, benevens een afschrift eener bestaande overeenkomst tusschen de gezamenlijke rabbijnaren; in verband tot hetgeen te Amsterdam en te Rotterdam op den 22sten Julij deszelfs jaars gehouden, waarbij zich vertoonden een tal van Israëlitische heeren, in welke principale van eene hoofdelijke Nederlanden te vorige jaren gewaande te zullen kunnen verkrijgen; ontvangen, noch opleiden, dan die overeenkomst zijn gelijkmatig op het verwerken van den bedrag in de provinciale, door de bij bovengenoemde autoriteiten aangestelde en ingezetene bewerkt en opgesteld, dat dit jaar, uitgezonderd van alle [illegible] zal worden gekocht, geaccepteerd, opgeslagen [illegible], indien het niet door evengemelde bezendige [illegible]

stig de door de bevoegde autoriteiten gegeven of nader te maken instructien zal zijn bewerkt en opgebost. Bij die overeenkomst hebben deze fabrijkanten zich tevens verbonden, om, wanneer blijken mogt, dat de bij den een of ander ontvangen hennep niet overeenkomstig dat reglement en de instructie, of de nader te geven instructien, was bewerkt, deze hiervan dadelijk kennis aan de overheid zal geven, zullende de zaak alsdan door allen gezamenlijk, ten gemeenschappelijke nutte en kosten, worden vervolgd. Zoo het niet blijken mogt van een eigenaar van eenigen hennep, of diens zaakgelastigde, bij de aanvangst, of vedurende den tijd dat hij in het pakhuis of den molen zoude bleken were, dat de hennep tegenstrijdig met de bepalingen der instructie waren behandeld, zoo zal altoos de aanmerking van ongeen hennep worden aangemerkt en gerekend van af het tijdstip dat deze onder bewerking aan den molen is, en het kwaad door den molenaar worde ontdekt, die daarvan dadelijk zal kennis geven aan den eigenaar, welke zich verbonden heeft den zoodanigen hennep aan de beoordeeling van de na te melden keurders te zullen onderwerpen, en in hunne uitspraak te berusten; terwijl er, op het verzoek der fabrijkanten, door het plaatselijk bestuur van Kremminie, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, twee keurders aangesteld drie ambtenaren als keurders van den hennep, die zich plegtig zullen verbinden tot de handhaving en stipte nakoming van meergenoemde instructie, en, bij ontdekking van fraude, tegen den overtreder in hunne qualiteiten zullen te werk gaan.

— Te Utrecht heeft op den 27, 28 en 29sten het tiende jaarlijksche examen van kweekelingen aan 's Rijks Vee-Artsenijschool aldaar gevestigd plaats gehad, zijnde 12 kweekelingen, die hunnen leertijd volbragt hebben, tot vee-artsen van de eerste en tweede klasse bevorderd. Behalve de kweekelingen tot en met 1830 als veeartsen afgetreden, zijn in 1831 tot 1834 nog tien personen tot veeartsen van de eerste en tweede klasse bevorderd, alle welke sedert reeds hunne standplaatsen in de onderscheiden provincien verkregen hebben of als paarden-artsen bij het leger geplaatst zijn. Het aantal leerlingen aan 's Rijks Vee-artsenijschool opgeleid en bevorderd, bedraagt thans 70. Deze inrigting heeft door de belangrijke vermeerdering der weidelanden in 1833 eene voordeelige uitbreiding verkregen, waardoor zij aan de kennis der practische veeteelt en diergeneeskunde voor de kweekelingen, en aan de belangen van den landbouw meer en meer dienstbaar wordt gemaakt.

— In de *Middelburgsche Courant* leest men het volgende:

„Met voldoening kunnen wij melden, dat het gebruik der zeebaden te Domburg ook dit jaar het gewenschte gevolg heeft: schier dagelijks neemt het getal toe dergenen, die zich van de aangeboden gelegenheid, zeker weinigerigte badkoets bedienen. Ook de inwoners dezer plaats laten niets onbeproefd, om hunne woningen geschikt te maken en gedeeltelijk af te staan tot verblijf van zoodanige personen, die alsdaar het zeebad wenschen te gebruiken.

Reeds heeft men eene houten loods of tent op een der duinen opgeslagen, welke vooral ten dienste der badgasten gebezigd wordt, en uit welke men een heerlijk gezigt in zee en over het eiland Walcheren heeft.

„Ook de ligging der plaats, in een schoon boomrijk oord, geeft gelegenheid tot aangename wandelingen, waardoor dezelve sedert eenige jaren een verblijf van uitspanning voor Walcherens ingezetenen is geweest; en het verdient hoffelijke vermelding, dat verscheidene verbeteringen aan de lokalen van den kasteleinen Duinen aan den duinweg Boulevard zijn aangebragt, alwaar men zich bevindt gedeeltelijk aan te dienen en de gewone verversingen te bekomen. Daarenboven is de aangename gelegenheid tot bekoming van zeewater, welke gereed wordt te gebruiken, zoo gemakkelijk mogelijk gemaakt, dat het tot gebruik der zeebaden zoo gezegend is aan de gelegene Domburg, vindt dat gevolg, ongetwijfeld de gelegenste zeebadplaatsen van ons Vaderland zich kunnen verheugen."

— Het Maastrichtsch Dagblad bevat nadere omstandigheden over het onlangs te Maastricht gevallen duel, waarvan wij reeds gewag hebben gemaakt. Toen beiden op de plaats des gevechts waren aangekomen, die in den omtrek der vesting Maastricht gelegen is, bood de generaal *Prisse* een der tegenwoordigen, die in den oorlog van 1830 tegen de Belgen had gediend, een glas wijn aan, hetwelk door de beide tegenstanders, de generaal *Dibbets* en de luitenant *Meijer* uit Maastricht, werden toegelaten, waarop de generaal *Prisse* een glas op het welzijn van Koning *Willem* uitbragt, en in een tweede glas de Hollandsche vlag voeren liet. Nadat nu eenige tijd was verloopen, kwam de oorlogsminister den generaal *Dibbets* ter kennis brengen, dat de Koning aan de Hollandsche ambtenaren, die deel hadden genomen aan de gevechten, welke in 1830 te Maastricht hadden plaats gehad, eene medaille had doen slaan, en dat hij hem, generaal *Dibbets*, als een der drijvende veren in de gevechten, welke toen

den zelven iets verwachtte, en nu sommige van derzelver besluiten algemeen gebruikt worden.

— Uit Weenen schrijft men van den 21sten, dat de hertog van Modena binnen kort die hoofdstad weder zoude verlaten. De aan het Oostenrijksch hof tot zaakgelastigde benoemde britsche eerste gezantschapssecretaris, de heer *Fox*, was van Florence te Weenen aangekomen en door zijn voorganger, den heer *Strangway*, bij den vorst staats-kanselier ingeleid. — In den keizerlijken hofburg werden een deel der vertrekken door *Maria Theresia* en keizer *Joseph* bewoond, in orde gebracht om mede tot woonverblijf voor den tegenwoordigen keizer te strekken. — De Turksche gezant *Ferik-Ahmed* werd binnen weinige dagen te Weenen verwacht.

— Berigten uit Konstantinopel van den 8sten Julij houden het volgende: „De onderhandelingen van de Engelsche en Fransche gezanten schijnen immer ernstiger te worden. De jongste onmiddellijke aanleg hiertoe leverde de weigering, vanwege van de zijde der Fransche regering gedaagde firmaan voor de *Heuvel la Messange*, tot het inloopen in de Zwarte Zee ten behoeve van wetenschappelijke navorschingen, nadatkort te voren aan den Engelschen gezant eene dergelijke weigering was te beurt gevallen. De reis-effendi beroept zich op den woordelijken inhoud des traktaats van Unkiar-Iskelesi, bij welk aan elk vreemd oorlogsvaartuig de vaart door den Bosporus wordt geweigerd. Naarmate op de aanvrage der gezanten, of dit verbod ook Russische schepen betrof, een bepaald bevestigend antwoord is gegeven, en dit traktaat alzoo eene wezenlijke begunstiging of benadeling, nach van den eenen of van den anderen in houdt, konnen de onderhandelingen en maatregelen van Engeland en Frankrijk tegen het genoemd traktaat slecht gerechtvaardigd worden. De even genoemde mogendheden zullen zich echter ten laatste, na alle mogelijke voorstellingen en bedreigingen te hebben uitgeput, ook wel naar de bepalingen van het gedacht traktaat, zoo goed als naar elke andere staatsakte, weten te voegen, zoodra zij slechts de overtuiging bekomen hebben, dat de Porte zich door geen middel van de handhaging harer regten laat afbrengen. Het is voor te minst waarschijnlijk dan niet, dat Engeland en Frankrijk nog ernstiger en kostbaarder stappen zullen doen, om hunne protestatien tegen een traktaat tot welke sluiting de Porte steunende op hare souvereine regten en het algemeene volkenregt, volkomen gerechtigd was, kracht bij te zetten. De uitslag daarvan zou niet twijfelachtig kunnen zijn."

— Uit Smyrna schreef men dat de pest nog immer aldaar voortduurde en dagelijks drie of vier offers wegsnapte; de bezorgdheid voor de ziekte was er alzoo niet groot. Daarentegen raast thans ook de ziekte in Konstantinopel uitgebroken en sterven er reeds dagelijks drie à vier personen aan dezelve. Te Konstantinopel was de vrees voor de toenemming der ziekte te groot, daar eene honderdtarige doodelijkheid gemeld had, dat bijzonder de maanden July, August en September de pest in de hoofdstad begunstigen, terwijl zij te Smyrna gewoonlijk meer in de maanden Maart, April en May woedt.

Oostelijke Koninklijke Nederlanden.

Uit Suctari kreeg den Perzischen Koning zeer ongunstige berigten; er werden met spoed troepen derwaarts afgezonden. De laatste berigten van daar liepen tot den 28sten juny, als wanneer er nog geen verandering in den stand van zaken gekomen was.

Omtrent de bestemming der stoomboot voor welker aanbouw van de rajah gelden verstrekt zijn, (als men zich herinnert) die dezelve in de dienst tusschen Konstantinopel en Smyrna zou voorzien; hierdoor was de tevredenheid wegens de verlangen geldheffing over die boot, eenigzins verminderd.

Uit Griekenland had men berigt van eene wijziging onder de bewindsliedens, dezelve had onder de Grieken te Konstantinopel grooten bijval gevonden.

— Te Weenen was den 28sten July genoteerd: Metall. 102¼; 4 pct. 98; Bankactien 1320.

ENGELAND.

Londen, den 28sten July.

Na de verwerping van het voorstel van Sir *R. Peel*, wordt de behandeling der Ierschbank en tiendewet met vrij veel spoed voortgezet, en schijnt de bevorderende partij de beraadslaging geene verdere hindernissen in den weg te willen leggen. In de zitting van den 27 zijn beide wetsontwerpen goedgekeurd.

Denzelfden avond heeft lord *Morpeth*, als secretaris voor Ierland het lagerhuis aangekondigd, dat de ministers voornemens waren bij de wet eene bepaling te voegen, ten doel hebbende om de kas, waarin de inkomsten der Ierlandsche kerk worden gestort, waarvan dezelve niet spoedig genoeg gevuld wordt, door voorschotten uit 's rijks schatkist te voorzien. Het schijnt dat de ministers zelve beginnen te bemerken, dat de dobbelende onafhankelijkheid geene merkbare bezuiniging in de kosten der geestelijke kerk zullen ten gevolge hebben, en dat door dit middel de onvredenheid der catholieken trachten af te wenden.

Eindelijk heeft lord *Morpeth* aangekondigd, dat hij in de aanzitting van morgen aan het lagerhuis wetgevende bepalingen zou voorstellen, die de vroegere dwangwetten tot handhaving der rust in Ierland moesten vervangen. Naar het schijnt zullen deze wetsbepalingen in eene vermeerdering der regterlijke ambtenaren, en dergelijke bestaan.

— In den achtend van den 24sten julij is te Greenock, in Schotland, de ketel der stoomboot *the Earl of Grey* gesprongen, op het oogenblik, dat dit vaartuig gereed was om naar Glasgow te varen. De uitbarsting heeft met zulk een geweld plaats gehad, dat het grootste gedeelte van het dek der boot is weggeslagen. Een aantal personen zijn door dit ongeval omgekomen of deerlijk gekwetst geworden.

— Volgens berigten uit Lissabon van den 18den was bij de jongste verandering van ministerie aldaar, de Heer *Silva Carvalho*, andermaal tot minister van financien benoemd, in de plaats van den Heer *Campos*, wien men in 't algemeen daartoe minder geschikt achtte. Vooral scheen het besluit van den eersten, om dadelijk over de vernietiging van het papieren geld, die eenigen tijd was gestaakt, voort te gaan, eenen gunstigen indruk te maken, en meende men dat thans de verkoop der geestelijke goederen eene betere uitkomst zoude leveren.

— Te Lissabon liep het gerucht dat de jonge koningin zich thans een prins uit het huis van *Savoye-Carignan* tot haren echtgenoot had gekozen.

— Ter beurze zijn heden genoteerd: de 3 pCt. een 90; a ¼; Portugal 91¼ a ⅛; Sp. Cortes 49¼ a 50⅛; Holl. W. S. 2½ pCt. 54; a ⅛; 5 pCt. 101½ a ¾.

KAFFERS-OORLOG.

De volgende brief is onder de laatst aangekomene tijdingen van de Kaap niet alleen belangrijk wegens het nieuws, dat dezelve behelst omtrent het eindigen van den oorlog, maar als havatende eene goede schets door een welbekend schrijver van den veldtogt. Uit het slot blijkt, dat kapt. Alexander binnen kort naar Delagoa-Bocht hoopt op te zeilen tot onderzoeking van het omstandelijk doeleinde, waarom bij dit land bezocht. Uit andere bronnen vernemen wij, dat het Amerikaansche gouvernement niet zoo spoedig ondervraagt was, dat de Pontsberg aan dat etablissement verderven waren, of zij waren deze expeditie uitgevaren reeds op die plaats aangekomen is en dezelve in bezit heeft genomen.

Kamp Isolo, ten zuiden van de Somo-Kat, 30 April 1835.

Ik ben zoo vrij in het Kaffersland doorgedrongen, dat het grondgebied is van Hintza, de oppersten Inhinsi (b) (Prins) der Amakosa; en wij zijn een zeer belangrijk tijdstip hier aangekomen zijnde, zal ik beknopt eenige van de voornaamste gebeurtenissen sedert dezelfs begin verhalen.

Toen wij in onzen berigte, hadden de eerste operatie tegen den vijand plaats in het bosch van de Groote Vischrivier in Trompetersdrift, alwaar de stammen van Eno, Macomo, Tyalee enz. zich verzameld hadden tot eenen tweeden inval in de kolonie, en om eene poging te doen ter verwoesting van Graham's Town, de hoofdstad van Albany. Te Trompetersdrift zijn boschrijke heuvels van 200 of 300 voet hoogte, in welken kloven of holle wegen zich groote hoopen Kaffers verzameld hadden, met zeer veel buit geladen. Kolonel Smith, de tweede in het kommando, vertrok van Graham's Town met eene aanzienlijke magt van geregelde infanterie, (72ste en 75ste regimenten), burgers, Engelschen en Nederlanders, jagers te paard (Hottentotten) en Hottentotsche infanterie, vatte post op de toppen der heuvelen, betrekkelijk vrij van boschaadje, vuurde in de holle wegen met zijne zespondes, en drong toen in verschillende rigtingen het bosch binnen, ontmoetende de vijanden voor het eerst dan tegen dan in hunne versterkingen, terwijl zij met geweren en assagaaijen of werpschichten gewapend, hunnen grond gedurende eenigen tijd goed verdedigden, maar eindelijk voor onze manschap uitgedreven werden.

Gedurende de maand Maart waren de grenzen, bij vergelijking, vrij van Kaffers; echter vernam men hier en daar verstrooide hoopen, en ik was hen tweemaal achterna. Daar op den 26 Maart Zijne Excellentie

[illegible] den, ten einde de Amakosa voor hunnen onverhoedschen [illegible] de kolonie gedurende de maanden December en Januari te straffen [illegible] wij Graham's Town en reden te midden van eenen stormregen, over Gouverneur-kaap naar Caywoods, Kafferdrift, veertig mijlen, — den 27sten dertig tot Mount Somerset, — den 28sten vijfendertig naar het Kamp, twee mijlen ten noorden van Fort Willshire. De Gouverneur heeft bij deze en andere gelegenheden getoond, dat hij een man van staal is; want gedurende meer dan twee maanden vroeger te Graham's Town nam hij weinig of geen rust, maar was onophoudelijk werkzaam: hij wandelde somtijds des avonds, en reed nog acht mijlen ver het land in, om de dammen en de wijngaarden van Maison Vaux, een groot schepenfokker [illegible] te bezigtigen, en niet lang nadat wij de plaats verlaten hadden, kwamen de Kaffers. Zijne excellentie dit het eerst op en het laatst te bed; en gemet met al zijne werkzaamheden, bleef hij buitengewoon gezond, welke hij hoofdzakelijk aan zijne groote onthouding te danken heeft. Het leger [illegible] omtrent 4000 man op de Keiskama in eigenlijke grenzen, verdeeld in divisien. De eerste of hoofdkwartier-divisie is onder des generaals eigen

[illegible]

bevel, bestaat uit een detachement bereden Hottentotten van de Kaap, 150 in getal met groene mutsen en rok en bruin lederen broeken. Deze Hottentotten, zijn forte, sterke manschappen, eten ossenvleesch zoo veel zij maar krijgen kunnen, zijn zeer dapper, gaan de bosschen zeer gezwind in, zijn voortreffelijke schutters, maar zijn zeer zorgeloos omtrent hunne paarden, galloppeeren met hen den weg over en rijden hen spoedig door de beesten heen, wanneer zij niet gedurig in het oog gehouden worden; daarenboven worden zij gemeenlijk hen den barsch aanspreekt of opleelt. Door Hottentot verstaat men elk bruin of zwart man uit de kaphoeksche, alzoo dan weinig af gren van het echte ras overig zijn. Een provisioneel bataillon van Hottentotten, onder het bevel van den eerstelingsstation van Rudolfsdorp, bestaande uit 400 man, gekleed met hoeden, ligt roode rokken en baaijen broeken, en gewapend met geweren en bajonetten; de officieren zijn officieren op halven soldij enz. — 300 Swellendamsche burgers, Hollandsche boeren met hoogbollige de breedgerande witte hoeden, duffelsche buizen, lederen broeken en zakje met kogels in een riem om den middel gegespt, en een groote kruidhoorn aan hunne regterzijde hangende; zij dragen op hunnen schouder een groot roer, waarvan er eenige vier kogels in het pond draagen; de paarden zijn kleine, vlugge witten met lange manen en staarten. Linde, kommandant te velde, thans naast 80 jaar oud en lang gewoon aan den Kaffer-oorlog, rijdt aan het hoofd van de kloeke Swellendammers, die op alles wat 's nachts zich vertoert vuren, zonder uitdaging, vermaak scheppen in het najagen en met lang schot vervolgen der Kaffers bij eenen terugtogt over eene vlakte, maar in het algemeen veelen beslisten weerzin hebben om af te stijgen en de bosschen in te gaan; zij dienen als veewachters, daar zij verwonderlijk veel van *bestiën* (zoo als zij de ossen noemen) houden — 30 guides, vroeger Cirkan jagers in het Kafferland, handelaars, enz., allen eerste schutters; zij dragen witte hoeden met banden van luipaardenvel en roode buizen en lederen broeken, en zijn weiberedden — het 72ste Hooglanders in roode buizen en lederen broeken, ten einde zonder letsel door de mimoza doornige bomen te kappen aan het achterste van hunne bonmen, om henbiegen de zoo te beschermen; somtijds staat de hier medegetrokken 60 bentenlandsche jagers, geleid door Gert Stoffel, op 150, met hoop de onderpolers, eindelijk zijn er bij de hoofdwagter divisien twee zuspondeel en 30 wagens, met span van ten ossen ieder, beladen met tenten, proviand, kleeding, ammunitie, enz. De tweede divisie, bestaat uit 300 Hottentotsche jagers te paard en boeren, met twee veldstukken, 1000 man; de derde, die van majoor Sutz, van het 1ste bataillon van Hottentotten, boeren en twee stukken 1000 man. De vierde divisie, die van den kommandant te velde van Wyk, 700 boeren, Kolonel Enslaan, met het 75ste regiment, burgers enz., blijft te Graaf-Reinet, om de gezinnen te bewaren. Op den 30sten Maart passeerde de hoofdwagter-divisie de Keiskamma te Fort Willshire, de tweede divisie te Fort Beaufort, de derde te Post Beaufort, en de vierde te Fort Warden. (Zie Annoweurs Winterberg. — Laatste Maart van 1834.)

(Vervolg en Slot hierna.)

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Het verjaan van de schors bevordert den wasdom der boomen. De groei der boomen hangt grootendeels af van de gezondheid en zindelijkheid van hunne schors, en even als menschen en dieren, wier huid in besloten onzuiverheid gehouden wordt, te wasdom en achteren blijven en krenkelig worden, even zoo merkt men ook in hunne groeijen meestal bij de boomen op. Op deze gronslelling aangaande, wordt in een Fransch Huishoudkundig Tijdschrift alle boomkwekers en zelfs eigenaars van hoschen aanbevolen, om de schors van hunne jonge boompjes vlijtig te laten afwrijven, waartmede men aan eiken, berken, olmen, esschen reeds in het vierde jaar hunnes ouderdoms begint, en derzelver schors jaarlijks 2 à 3 maal met een stuk laken of eenen wisch afwrijft, zonder die evenwel te kwetsen. Een arbeider kan, volgens de berekening, dagelijks ongeveer 3000 stammen afwrijven; dit zonde voor elken stam eenen kosten van 2 stuivers uitmaken. Deze onkosten zouden echter bevonden zijn, door den aanmerkelijk sneller groei der boomen, rijkelijk weder goed gemaakt en opgewogen te worden. Aan vruchtboomen is deze behandeling bij vele onzer zorgvuldige tuinieren in gebruik; maar in het groot zoude het alleen daar van toepassing kunnen zijn, alwaar het timmerhout zoo zeldzaam en kostbaar is als in Frankrijk en Holland.

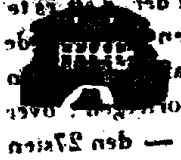

†† Op Dingsdag den *eersten* September 1835, ten verzoeke van den Wel-Edelen Heer N. J. JANSSEN, zal, de Notaris SIMON DE VRIES, residerende te Waalre, in *het Nederlandsch Koffijhuis*, bij HARWIG, te Eindhoven, des vanmiddags om *vijf* uren provisioneelen en *eersten* dagen daarna finaal TE KOOP aanbieden

De Buitenplaats, genaamd *Rupelenburg*,

een kwartier uurs afstand van de stad Eindhoven, alleraangenaamst gelegen aan de Rivier *de Dommel*, in de gemeente Gestel, voorzien van vier Benedenen en *vier* Boven-Kamers, *twee* Keukens, *twee* Kelders, Stalling voor *vier* paarden, groote Remise, Tuinen, Hooi, Boomen met Wellanden, extra schoone Boomgaarden met welgesmette Vrucht- en andere Boomen, beplant met vele visrijke Vijvers en schoone Hazaardsmeren, uitmakende in de Rivier *de Dommel* te zamen groot *drie bunders*. — Nadere onderrigting te bekomen bij voornoemden Heer JANSSEN, bewoonder van gemelde Buitenplaats, en bij voornoemden Notaris te Waalre. Brieven *franco*.

*** Woensdag den 29sten Julij, is in den omtrek van het *Huis ten Bosch* en *Breda* verloren geraakt een GEELE HOND met zwarte Strepen, witte Borst, een wit Kolletje voor het hoofd, afgesneden Oren en korte Staart, bekend met den naam *KUPER*. — Vinder, die hem bij den Eigenaar, aan het Huis *Zandlaan*, onder Princenhage terug brengt, daarvoor eene goede belooning bekomt.

Bij *Broese & Comp.*, te Breda,

zijn de volgende *NIEUWE WERKEN* voorhanden:

1. *Schiller's* Sämmtliche Werke mit Stahlstichen. 4 Bande f 20,—.
2. *Bürgers* Sämmtliche Werke in einem Bande. » 5,30.
3. *J. G. Seumes* Sämmtliche Werke. Herausgegeben und mit einem Vorworte begleitet von Dr. *Adolph Wagner*. Einzig rechtmässige Gesammt-Ausgabe in einem Bande . . » 9,—.
4. *Gebhard Lebrecht v. Blücher*, Preussischer Feldmarschall und Fürst von Wahlstadt. Nach Leben, Reden und Thaten geschildert von *Wilhelm Blumhardt*. Mit zwei Abbildungen. » 1,60.
5. Marschall Vorwärts! Blüchers Leben, Thaten und Gesichte. Des Fürsten *Blücher von Wahlstadt*. Ein Buch für Deutschlands Volk und Heer von Dr. *Rauschnick*. Erste Lieferung » —,80.
6. Frankfurter Bilder von *Eduard Beurmann*. . . . . » 3,—.
7. Repertorium der Militär-Journalistik des 19ten Jahrhunderts bis zum Jahr 1834. Sachlich geordnet von *A. v. Givoncourt* . . . . . » 1,40.
8. Das Preussische Staat in allen seinen Beziehungen. Eine umfassende Darstellung seiner Geschichte und Statistik der Geographie, des Militär-Staates und der Volksschule, mit besonderer Berücksichtigung der Administration. Bearbeitet unter dem Vorstande des Freiherrn *L. von Baldisa Neukirch*. 5 Lieferungen. . . . . » 2,40.
9. Elementar-Taktik enthaltend die Waffenlehre, Befestigungskunst und Taktik. Für Officiere aller Waffen bearbeitet von *E. Schaeper*. Heft. . . . . » 1,—.
10. Militair-Geographie von Europa. In Tabellen von *Franz Ritter von Rudtorffer*. . . . . » 1,60.
11. Handbuch des Preussischen Militairrechts, oder Darstellung der in Preussischen Heere bestehenden Gesetze über militairische Rechts- und Polizei-Verhältnisse, Disciplinar- und Justizverwaltung. Herausgegeben von *K. G. von Rudloff*. 3 Theile » 8,80.
12. Geschichte der poetischen National-Literatur der Deutschen von *Dr. G. G. Gervinus*. Erster Theil. . . . . » 5,—.
13. Palästina. Von *Karl von Raumer*, Professor in Erlangen. Mit einem Plane von Jerusalem. . . . . » 3,—.
14. Deutsche Formen- und Satzlehre für die oberen Klassen gelehrter Volksschulen; für höhere Bürgerschulen, die unteren Klassen der gelehrten Schulen und für Seminarien. Herausgegeben von *W. Stern*. . . . . » —,60.
15. The Complete Works of *Robert Burns*. With biographical, critical, notes and an etimological glossary. In one volume » 7,60.

165ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

23ste Trekking, *24ste* Geene, No. 1288, een premie van 2000 gld.

Beurszprijs der Effecten, te Amsterdam,

DONDERDAG, *den 30sten July*

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers van heden.		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers van heden.
Nederland. pCt.				Dito 1828			
VVerk Schuld	22 5/8	55 3/8	55 3/8	Dito 1832			
dito dito	5 101 1/8	101 1/8	101 1/8	Certific.			
Ongelot. dito.				Obl. te Lond.	5		
Kansbill. dito.	24 11/16	24 3/4	24 3/4	Cert. te Hamb.	5		
Amort. Synd.	94 3/8			Idem in Assig.			
Dito dito	3 79 5/8	79 3/4		Certific. dito	6		
Schatkistbill.	4			Polen.			
Hand.-Maats.	4 1/2			Aand. L. pCt.	300	123	
Nieuwe Dito.	4 1/2 101 7/8	102	101 7/8	Pruissen.			
Frankrijk.				Dito dito	R. 50.	104 1/2	
Inschrevingen	3 79	79 1/8		Neg. L. 1830.	4		
England.				Oostenrijk.			
Dito p. 12 Aug.	3			Aand. L.	100		
Spanje.				Dito dito	200	427	
Perp. Inl. Schuld	5 40	40	40	Metalliek.	5	98 3/8	
Dito f 1000.	3 26 1/8	26	26 1/8	Obligatien	5	99 3/8	
Fransche Lits.	17 1/2	17 1/2	17 3/4	Diverse.		2 1/2	
Cert. B. Lond.	5 36	36 1/2	36 1/2	Obl. Gold & C.	5		
Engelsch. Ung.				Dito.	4		
Portugal.				Cert. Stadsh.	2 1/2		
Oblig. Londen	5			Wenn. Bact.	3		
Dito dito	3 60 7/8	61	60 7/8	N. Wenn. Aand.	703		
Napels.				Denemarken.			
Certific. A & B	5			Leen. te Lond.	3		
Dito B bis & C	5 98 1/4			Duitsland.			
Leen. Lond.	5			Ditto Perm.	5	85 1/4	85 1/4
Rusland.				Bwa. Ba. Aand.			
Obl. Hoberg	5 104 1/2	104 1/2		500 Fr.	3		

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.